KURJER WARSZAWSKI

D. 16. Listopada — Rok 1840. Poniedziałek. № 305. Jutro, Ś. Salomea.

Wczoraj w kościele XX. *Augustjanów* Amatorowie i Artyści grali Mszą *Elsnera*, Ofertorjum i Graduale tegoż Autora. W kościele *Popaulińskim* jako w doroczny Odpust Śgo Stanisława Kostki, graną była Msza *Kaszewskiego*. W kościele XX. *Pijarów* wykonano Mszą J. *Hajdena*. — Pojutrze o godzinie 11tej przed południem odbędzie się Nabożeństwo żałobne w Kościele XX. *Karmelitów* na Krakowskiem-Przedmieściu, za duszę ś. p. JW. Tomasza *Grabowskiego*, Członka Rady Stanu, Kawalera Orderów Śtej Anny, Śgo Stanisława 1szych klass i wielkiego krzyża Austrjackiego *Leopolda*, zeszłego z tego świata na dniu 28 z. miesiąca w *Dreznie*. — Donosi się interesentom, że skład główny Grammatyki francuzkiej Pana *Landiego*, której wykład zupełnie iest zastosowany do *Chrestomatji francuzkiej* przez tegoż wydanej, iest i w Księgarni S. *Orgelbranda* przy ulicy Miodowej Nr 496. Cena Grammatyki zł. 2. Chrestomatji zł. 3 gr. 15. — Nakładem Fr. *Spiess* i Spółki przy ulicy Senato: Nr 460, wyszły 2 nowe Mazurki na forte:, skomponowane i ofiarowane JW. Ministrowi Sekr: Sta: Kr: Pol: *Turkułł*, p. J. *Nowakowskiego*; zł. 1. — Niestety i przez wczorajszy cały dzień deszcz nieustawał; miejsca spacerowe były puste i ulice bezludne. Może pogodę dzisiejsza Kwadra przywróci. — Wczoraj w Wielkim Teatrze przywołani, po 1szym akcie *Sylfidy*, JPani *Turczynowicz* i JPanna *Wendt*; też po ukończeniu 2-kroć, oraz JPan *Morys*. W Rozmaitości, po *To byłam ia*, JPani *Koslecka*; po *Ochronie*, JP. *Ponczykowski*; po *Jednej chwili*, JP. *Żółkowski*.

W dobrach *Brwilno*, w Gub: Mazo:, pod miastem *Płockiem* położonych, odbył się w tych dniach pierwszy w swoim rodzaiu obrzęd. JWny Radca Tajny de *Fuhrmann*, Dyrektor Główny Prezyduiący w Kommissji Rzą: Przych: i Skarbu, Dziedzic dóbr pomienionych Brwilno, wypełniaiąc dobroczynne zamiary N. CESARZA i KRÓLA, względem polepszenia bytu włościan w dobrach w Królestwie Pols: za zasługi darowanych, postanowił włościan w dobrach Brwilno oczynszować przed oznaczonym na to w Akcie darowizny czasem, iakoż po dokonaniu urządzenia kolonjalnego 13 wsi do tych dóbr należących, w dniu 8 b. m. doręczono włościanom Tabelle czynszów, iakie zamiast robocizny i innych powinności, opłacać maią, a przytem ogłoszono włościanom, że stosownie do Najwyższego rozkazu, wydane im zostaną kontrakty wieczyste z możnością wykupienia się od opłaty czynszów. Wiadomość tę zgromadzeni Włościanie, a szczególniej tych wsi, które od niepamiętnych czasów odbywały do folwarku robociznę, przyjęli z największą radością, przy wynurzeniu uczuć nieograniczonej wdzięczności dla Łaskawego MONARCHY. Podobne urządzenie kolonjalne dóbr *Brwilna*, przyczyni się także do upiększenia okolic miasta *Płocka*, bo gdy linja kolonji wsi *Wola Brwileńska*, *Brwilna* i *Popłacina*, po nad Wisłą przeszło pół mili ciągnąca się zabudowaną zostanie, wówczas z gór miasta *Płocka* malowniczy utworzy się widok, który iescze zwiększy się, skoro wieś *Radziwie*, iaką iuż teraz zdobi droga bita i tama do mostu Płockiego prowadząca, piękna austerja murowana i wspaniały spichlerz S. Zofji z bulwarkiem, podobnie urządzoną zostanie.

Anglja. — Admirał *Ommanej* odpłynął 3go b. m. okrętem *Brytanją* na morze Śródziemne. — Tak na giełdzie londyńs: iak na paryzkiej: francuzka mowa tronowa spowodowała podniesienie się papierów. — Głoszą iż rząd zaciągnie 10,000 majtków. — Arserał *wolwiszki* otrzymał rozkaz przysposobić 120 armat 32 funtowych z lawetami i wszystkiemi potrzebami dla służby w *Indjach zachodnich*. Nakazano także uzbrojenie wszystkich statków pocztowych. — Wyspy *Szetlandzkie* zostały 14go z. m. straszną burzą nawiedzone, czego orkan nie zatopił na

morzu, to zdruzgotał na polu; wiele ludzi utraciło życie. — Rząd wyznaczył nagrodę 16,000 zł. za wydanie biblji dla ociemniałych. To dzieło wyjdzie w *Glasgowie* w 15tu tomach, każdy tom zawiera 2470 stronnic, a każda stronnica 37 wierszy. Tej biblji wydrukuią tylko 229 exemplarzy. Towarzystwo biblijne w *Glasgowie* wydało iuż dla ociemniałych 10,850 tomów. — Podług iednego z pism angielskich, r. 1838 zaszło w Anglji 1044 samobójstw; ogółem umarło tegoż roku 342,000 ludzi, tak, iż na 340 przypadków śmierci, liczy się iedno samobójstwo. Ludność Anglji dochodzi 16 miljonów, a na 15,320 mieszkańców liczą iednego samobójcę; we Francji maiącej 30 miljonów ludności, liczą na 17,150 mieszkańców iednego samobójcę. — Jeden z korespondentów angiels: wzmiankuie znowu o połączeniu *Donny Izabelli* z Królewiczem *francuz*:. — Wzmacniaią prace warowne na wyspie *Malcie*.

Belgja. — Król *Belgicki* zagaił 10go b. m. posiedzenia izb; najważniejsze miejsce w mowie tronowej iest następuiące: „Moie stosunki z rozmaitemi mocarstwami są ciągle zaspokaiaiące. Neutralność iest prawdziwą podstawą naszej polityki; aby ią szczerze, sprawiedliwie i dzielnie utrzymywać, powinno być naszem usiłowaniem i t. d.”

Francja. — Wiadomość potwierdza się, że na posiedzeniu izby deputowa: 6go b. m. P. *Sauzet* (Soze) został obrany Prezesem izby. Wiceprezesami obrano Panów: *Calmon* (Kalmą), *Dufaure* (Djufor), *Jacqueminot* (Żakmino) i *Salvandy*. Wszystkie wybory padły z strony ministerjalnej. P. *Bignon* (Bignią) także Kandydat ministerjalny został obrany Sekretarzem. Gdy głosowano o wybór Prezesa Izby Deputowanych, P. *Soze* miał 220 głosów, a P. *Odilon Barrot* (Barro) 154. — Prócz dziennika *Sporów* i *Monitora* większa liczba innych pism występuie przeciw mowie tronowej. — Zbrodniarz *Elisabide* (Elizabid) zabójca swoiej kochanki i iej 2ga dzieci, został 4go b. m. stracony w *Bordo*. — Z departamentów południowych dochodzą ciągle smutne wiadomości o nadzwyczajnej powodzi. — Marszałek *Valée* (Wale) ruszył 28go z. m. ku *Miljanie* i *Medehy*, które umyślił zatrzymać. Wyprawa na *Tekedempt* i *Maskarę* zostały odłożone. Na równinie *Metidja* trwa spokojność. Głoszą, że *Abdel-Kader* nie żyie, miano go zamordować lub otruć, tyle iest pewnem, że Emir chorował. Z prowincji konstantyńskiej wiadomości są małoważne. — *Kabrera* przybył do *Tulonu*, zimę przepędzi w miasteczku *Hijer*. — Depesza telegraficzna z *Kolonji* donosi: 9go b. m. o 2giej z południa Xżna *Orleańska* szczęśliwie powiła syna.

Hollandja. — Z okoliczności chrzcin syna Xcia Oranji, tak Król panuiący, iako też Król *Fryderyk*, ofiarowali każdy po 20,000 zł. dla ubogich w *Hadze*.

Hiszpanja. — Między członkami Reiencji powstało rozdwoienie, iedni życzą aby Senat utrzymano, drudzy aby go rozwiązano. P. *Ferrer* Minister spraw zagranicznych zamyśla podać się do dymissji. — Nie potwierdza się wiadomość o rozwiązaniu iunty madryckiej. — Municypalność w *Bilbao* złożyła byłej Reientce adres z podziękowaniem za trudy niesione dotychczas dla Hiszpanji, z zapewnieniem swoiej najszczerszej wdzięczności.

Niemcy. — Xżniczka *Theodolinda Leuchtenbergska*, Siostra J. C. W. Xięcia *Maxymiljana Leuchtenberga*, zaręczyła się z Hrabią *Wilhelmem* Wirtembergskim, Kuzynem Króla Wirtembergs: i Pułkownikiem artylerji. Dostojna Para mieszkać będzie w *Sztutgardzie*. — 24go z. m. umarła w *Muskau* 17to-letnia Abisynka *Machbuba*, którą Xżę *Pikler* sprowadził z Afryki. — Statek parowy *Kołowrat* przybyły z *Tryestu* przywiózł wiadomość z *Bejrutu* o zupełnej klęsce armji *egipskiej*. — Garnizon Nadreńskiej Twierdzy *Moguncji* ma być niezwłocznie przez wojska *Austrjackie* i *Pruskie* wzmocniony. — Gazeta *Hamburska* donosi, że pod *Mec* zbiera się wojsko francuzkie.

Turcja. — Depesze datowane z *Alexandrji* 18go z. m., a z *Syrji* 12go z. m. donoszą, że nie *Ibrahim*, ale *Soliman* Basza został 10go z. m. po-

bity przez Turków; opuściwszy 9go *Bejrut*, utracił całą swoię artylerję i zapasy; nie wiadomo czy z rozbitkami złożonemi z 1500 ludzi, zdołał ujść przez góry. Od czasu bezskutecznego attaku wykonanego przez Anglików na *Tripolis* w dniu 19tym z. m., to miasto nie zostało powtórnie zagrożone; załoga złożona z 2000 piechoty, 200 iazdy i 4ch baterji, postanowiła bronić się zacięcie, nie obawiaiąc się powstania prawie wszystkich górali. Mieszkańcy całego pasma od *Tripolis* do *Sur*, oświadczyli się przeciw *Egipcjanom;* ale za to usiłowania *Anglików* względem podburzenia mieszkańców w okolicy *Naplus*, były daremne, i podobno nie znajdą żadnej korzyści póki *Akra* nie upadnie. Dezercja czyni postęp w armji egipskiej; przeszło 5000 ludzi opuściło iuż sztandary *Mehmeda*, (te wiadomości są udzielone w Monitorze paryzkim), brak żywności i nieregularna wypłata żołdu, są tego przyczyną. *Mehmed Ali* okazuie się przygotowanym, chociaż nie tai swego smutnego położenia. *Ibrahimowi* rozkazał, aby zgromadził całe swoie wojsko, aby odwołał załogi z brzegów *Karamanji*, wzmocnił załogę *Akry*, tudzież obóz pod *Maraszem*, i żeby oczekiwał wypadków następnych. Nowe pułki egipskie przybyłe z *Arabji*, ruszą niebawem do *Syrji*. Gwardję narodową w *Kairze* liczącą 32,000 ludzi, chciano powiększyć do 42,000. Ulemowie i Uczniowie teologji, zamyślaią uorganizować gwardję honorową Wice-Króla, pod dowództwem iednego z synów *Mehmeda*. — Korrespondent angiel: donosi o rozpoczęciu oblężenia *Akry*. — Wice-Król wrócił 14go z. m. z *Kairu* do *Alexandrji;* w pierwszem mieście zapewnił bezpieczeństwo *Chrześcjan* i przywrócił związek z *Suez*, przerwany w skutek źle zrozumianego rozkazu. Z okoliczności, że *Mehmed* skwitował wszystkie rachunki kupców europejs:, spodziewano się ważnych nowin. Statek *Grecki* zawinął 19go z. m. do *Alexandrji* pomimo trwania blokady. — W *Bośni* spokojność iest przywróconą; *Wedszyhi* Basza ogłosił amnestję dla zbiegłych mieszkańców *Seraiewa*. — Armja turecka w *Syrji* miała do końca z. m. być pomnożoną do 20,000. Dotychczas Porta powierzała tylko ważne dowództwa Officerom, którzy odebrali wychowanie we Francji; teraz za wstawieniem się Lorda *Palmerstona*, powierzono dowództwa i takim Officerom, którzy kształcili się w Anglji. — Konsul francuz: miał 18go z. m. żywą rozmowę z Wice-Królem, celem skłonienia go, aby zaniechał wysłania flotty. — Zbieg przybyły do turec: obozu z *Akry*, opowiada, że w tej twierdzy zajmuią się gorliwie naprawianiem fortyfikacji; załoga składa się z 1000 ludzi, między niemi iest 250 artylerzystów i ma 125 armat, iakoteż 12cie dużych moździerzy. W mieście znajduie się 1600 ienców skazanych na galery; czekaią tylko sposobnej chwili, aby napaść na załogę. — Statek *Benbow* wykonał bezskuteczny attak na miasto *Tartus;* 5ciu Anglików poległo, a 12tu zostało ranionych. — Syryjczykowie pragną potaiemnie odłączyć się tak od *Egiptu*, iakoteż od *Turcji*. — Flotta francuz: odpłynęła 28go z. m. z *Salamis*, podobno w kierunku do *Tulonu*. — Lord *Ponsonby* miał posłuchanie u Sułtana, któremu złożył sztandar zdobyty na *Ibrahimie*. — *Mehmed* napisał do *Reszyda* Baszy list z wezwaniem, aby mu przysłano do *Alexandrji* kilka statków tureckich, któreby odwiozły resztę Officerów do *Stambułu*. Wice-Król usiłuie dowieść, że uwolnieniem Officerów tureckich, wyświadcza grzeczność Sułtanowi. — Konsulowie europejs: w *Alexandrji*, podali zapytanie, dla czego blokada *Alexandrji* rozpoczęła się 6go z. m., gdy tymczasem stosownie do noty nadesłanej z *Stambułu*, blokada miała zacząć się dopiero 16go.

Rozmaitości. — Do olbrzymiego sera podarowanego Królowej *Angielskiej* przez dzierżawcę *Dunkerton*, 750 krów dostarczyło materjału. — Niedawno wzniesiony posąg *Rubensa* w *Antwerpji*, został w sposób *wandalski* uszkodzony przez szyldwacha, który będąc piianym, bagnetem zdruzgotał ienjusze wyobrażone u podstawy. — Pani posyłaiąc lokaia do krawca po drogą suknię materjalną, rzekła: „Słuchaj Pawle, ieśli deszcz nie ustanie, to weźmiesz sobie

dorożkę z powrotem, ia za kurs zapłacę." Lokaj wrócił i przyniósł suknię całą przemokłą. „Bałwanie, ofuknęła go Pani, a nie mogłeś wziąść dorożki? wszak ci kazałam." „Jam też tak uczynił." „A czemuż suknia przemokła? Czy deszcz padał aż w dorożkę?" „Nie śmiałem siadać do dorożki, przeto według zwyczaiu stanąłem z tyłu."

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Bielicki Henr: Dzie: z Domaradzyna; Szypowski Jul: Dzie: z Brochowic; Kamocki Hero: Dzie: z Oporowa; Swierczyński Walen: Dzie: z Zakrzewa; Michalski Józ: Dzie: z Domecic; Okęcki Józ: Dzie: z Krobowa; Dyskur Józ: Dzie: z Sanajgniowa; Soldenhof Alex. Dz: z Suchy.

DONIESIENIA.

Dziś rano ciepła stopni 6. Wczoraj w południe 8.

TEATR WIELKI. Jutro 10 raz *Ludwika Linierol.*

Codzień w Rajtszuli Prymasowskiej, WIELORYB.

Dziś w Gmachu Teatralnym od ulicy Wierzbowej, w Kawiarni, PP. *Noires* grać i śpiewać będą od godziny 4.

Dziś wieczorem w Kawiarni w domu Lilpopa przy ulicy Bielańskiej, Panny *Krejtel* grać i śpiewać będą.